

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 046678 14 Рев
Бања Лука, 09.12.2015. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља мљ. А.Г. и мљ. М.Г. из Б.Л., ..., које заступа мајка и законска заступница А.Г., а она по пуномоћнику В.Р., адвокату из Б.Л., Улица ..., против туженог С.Г. из Б.Л., Улице ..., уз учешће Центра за ... Б.Л., ради издржавања, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 046678 13 Гж 4 од 06.02.2014. године, на сједници одржаној дана 09.12. 2015. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 046678 08 П 3 од 18.04.2013. године тужени је обавезан да на име свог доприноса за издржавање мљ. А.Г. плаћа мјесечно 15% и за издржавање мљ. М.Г. мјесечно 15%, од личног дохотка, за период од 05.06.2008. године (као дана утужења) до пресуђења, те на име свог доприноса за издржавање мљ. А.Г. мјесечно 17,5% и за издржавање мљ. М.Г. мјесечно 17,5%, од личног дохотка који остварује у КЦ Б.Л., за период од пресуђења па све док за то буду постојали законски разлози или до друге одлуке суда, тако што ће доспјеле износе платити одједном у року од 15 дана, а доспијевајуће сваког првог а најкасније до десетог у мјесецу за претходни мјесец, са законском затезном каматом од доспјелости сваког неплаћеног износа па до исплате, док је тужбени захтјев тужитеља преко досуђеног одбијен. Одлучено је да ће суд о трошковима поступка одлучити посебним рјешењем.

Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 046678 12 П 3 од 10.7.2013. године тужени је обавезан да тужитељима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 50,00 КМ, док је захтјев тужитеља за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 046678 13 Гж 4 од 06.02.2014. године жалба тужитеља је усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је тужени обавезан да на име свог доприноса за издржавање мљ. А.Г. плаћа мјесечно износ од 30% и на име издржавања мљ. М.Г. мјесечно

износ од 20%, од плате коју остварује у КЦ Б.Л., почев од 05.6.2008. године па убудуће све док за то буду постојали законски разлози или до друге одлуке суда тако што ће доспјеле износе издржавања платити одједном у року од 15 дана, а доспијевајуће сваког првог, а најкасније до десетог у мјесецу за претходни мјесец, са законском затезном каматом од доспјелости сваког неплаћеног износа па до исплате. Преиначено је и означено првостепено рјешење тако што је тужени обавезан да тужитељима на име трошкова првостепеног и другостепеног поступка исплати износ од 4.350,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 06.02.2014. године па до исплате.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

У овој парници је одлучивано о захтјеву тужитеља да се тужени обавеже да доприноси њиховом издржавању и то за мљ. А.Г. плаћањем мјесечно 30%, а за мљ. М.Г. плаћањем мјесечно 20%, од плате коју остварује у КЦ Б.Л., почев од дана подношења тужбе па све док за то буду постојали законски разлози.

Одлучујући о захтјеву тужитеља по проведеном доказном поступку првостепени суд је утврдио: да је у вријеме подношења тужбе малољетни тужитељ А.Г. био старости од 11 година и малољетна М.Г. старости од 8 година; да су у то вријеме похађали основну школу и то А. пети разред, а М. трећи разред, те да су поред редовне школе били укључени у бројне ваншколске активности (кошарка, одбојка, тенис, школе страних језика) и да су похађали и нижу музичку школу и то А. на одсјеку гитаре, а М. на одсјеку клавира; да је мајка тужитеља, из разлога што је и сама била запослена, у вријеме подношења тужбе морала ангажовати помоћ другог лица ради одвођења дјецe у школу и довођења из школе, те касније за помоћ око школских обавеза (инструкције из математике); да су тужитељи имали мјесечне издатке за плаћање чланарине за наведене ваншколске активности; да су малољетни тужитељи у вријеме доношења првостепене пресуде у узрасту од 16 година и 13 година и да су ученици средње школе (А.) и основне школе (М.); да малољетни тужитељи живе са мајком и баком у стану који је власништво њихове баке и да се повремено виђају са туженим, који живи у стану његових родитеља; да брак туженог и мајке тужитеља није званично разведен; да тужени за период од утужења па до доношења првостепене пресуде није доприносио издржавању мљ. тужитеља у смислу редовних мјесечних давања, с тим да их је водио на љетовања и зимовања и повремено им куповао гардеробу; да родитељи малољетних тужитеља остварују примања по основу плате у КЦ Б.Л. и примања на М. факултету Б.Л.; да је првостепени суд прибавио податке о висини њихове плате, те висини примања на М. факултету Б.Л., на годишњем нивоу, за период од 2008. године па до октобра 2012. године; да је тужени оснивач и власник предузећа Л. д.о.о., које у свом саставу има двије амбулате породичне медицине, те које предузеће послује са добитком; да је тужени власник пословног простора који се налази у Улици ... , на којој адреси је сједиште поменутог предузећа; да тужени има кредитних задужења како на свом имену, тако и на имену означеног предузећа.

На темељу тих чињеница, имајући посебно у виду узраст малољетних тужитеља и њихове потребе за издржавањем, те могућност туженог да доприноси издржавању, позивом на одредбе члана 82., 232., 254., 259. и 261. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 54/02, 41/08), првостепени суд је туженог обавезао да доприноси издржавању малољетних тужитеља на начин из изреке првостепене пресуде.

Одлучујући о жалби тужитеља, на темељу чињеница утврђених у првостепеном поступку другостепени суд је нашао да досуђени износи нису адекватни потребама малољетних тужитеља, а ни сразмјерни могућности туженог да доприноси њиховом издржавању. Сагласно томе, другостепени суд је изјављену жалбу усвојио и првостепену пресуду преиначио тако што је туженог обавезао да доприноси издржавању млљ. тужитеља А.Г. плаћањем мјесечно 30% те издржавању млљ. М.Г. плаћањем 20% мјесечно, од личног дохотка који остварује. Истовремено, усвојио је жалбу тужитеља и у погледу рјешења којим је одлучено о трошковима поступка, те је означено рјешење преиначио и туженог обавезао да тужитељима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 4.350,00 КМ.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Према одредби члана 82. ПЗ родитељи имају дужност и право да своју малољетну дјецу издржавају на начин и под условима одређеним овим законом.

Одредбом члана 232. став 2. истог закона је прописано да су родитељи првенствено обавезни да издржавају малољетну дјецу и у извршавању те обавезе морају да искористе све своје могућности.

Према томе, овим законским одредбама је установљена првенствена дужност, али и право родитеља, да своју малољетну дјецу (брачну, ванбрачну или усвојену) издржавају.

Приликом одређивања издржавања суд ће имати у виду потребе лица које тражи издржавање (његово имовно стање, способност за рад, могућност запошљавања, здравствено стање и друге околности од којих зависи оцјена његових потреба), а кад се издржавање тражи за дијете, суд ће узети у обзир и узраст дјетета, као и потребе за његово школовање (члан 253. став 1. и 2. ПЗ). Суд ће приликом одређивања издржавања имати у виду и могућности лица које је дужно да даје издржавање, оцјеном свих његових примања и стварних могућности да стиче повећану зараду, као и његове властите потребе и законске обавезе по основу издржавања (члан 253. став 3. ПЗ).

Тужени изјављеном ревизијом побија правилност другостепене пресуде, али ревизионим наводима не спори правилност утврђења другостепеног суда о потребама малољетних тужитеља у погледу издржавања, а ни утврђење о могућност туженог да доприноси њиховом издржавању плаћањем досуђених мјесечних износа.

Међутим, тужени инсистира на утврђеној чињеници – да формално правно брак између њега и мајке тужитеља још увијек егзистира јер није званично разведен, па сматра да тиме није било мјеста примјени законских одредаба на које су се позвали нижестепени судови односно да није било законског основа да му се наметне обавеза плаћања издржавања.

Супротно овим ревизионим наводима, код неспорног утврђења да родитељи малољетних тужитеља од подношења тужбе не живе заједно, те утврђења да тужитељи живе са мајком и да тужени у периоду од подношења тужбе до доношења првостепене пресуде није допринио њиховом издржавању редовним плаћањем мјесечних износа, нижестепени судови нису погријешили када су туженог обавезали на плаћање издржавања.

Наиме, на законску обавезу туженог да допринио издржавању малољетних тужитеља, у конкретним околностима, није од утицаја чињеница да брак закључен између њега и мајке тужитеља још увијек формално егзистира, већ су релевантне чињенице да је тужени отац малољетних тужитеља и да не допринио њиховом издржавању, јер су према цитираним одредбама ПЗ родитељи обавезни да издржавају своју дјецу и у ситуацији када између њих није ни дошло до закључења брака.

Питања издржавања малољетне дјете се, по правилу, не постављају када малољетно дјете живи у породичној заједници са родитељима (који су у брачној или ванбрачној заједници) и када његове потребе непосредно задовољавају. Међутим, уколико родитељи живе одвојено (као у конкретном случају), а дијете се налази код једнога од њих, родитељ који не живи у заједници са дјететом је у обавези да редовно допринио издржавању дјетета.

На одлуку, по захтјеву тужитеља за плаћање законског издржавања, су такође без утицаја даљи ревизиони наводи којима се образлажу разлози због којих је у конкретном случају дошло до прекида породичне заједнице.

Произлази, да је побијана пресуда заснована на закону, па је изјављена ревизија одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић